

Hoofdstuk 2. De periode Beek (1963-1970) en Kossen (1967-1976) uit:

Het gewicht van de Witte Olifant

**50 jaar Kramers Laboratorium
voor Fysische Technologie**

1949-1999

Samengesteld door
Harrie E.A. van den Akker en Chris R. Kleijn

2. De periode Beek (1963-1970) en Kossen (1967-1976)

Het moet een turbulente vergadering zijn geweest, de bijeenkomst van hoogleraren van de Afdeling Scheikundige Technologie op 9 januari 1969. Wiero Beek, sinds 1963 opvolger van Kramers als hoogleraar Fysische Technologie had genoeg van de groeiende frictie, zowel met een aantal collega's van Scheikunde als met het Hoofdgebouw. De fricties met het Hoofdgebouw hadden vooral betrekking op de toenemende bureaucratie. 'Red Tape', aldus Beek, die een belemmering vormde voor onderwijs en onderzoek en voor zijn eigen functioneren. Zo moest hij zich naar eigen zeggen bezig houden met onzinnige missives van het Hoofdgebouw over onder meer het gebruik van papier en lucifers. Dat er een einde was gekomen aan het tijdperk waarin voor het wetenschappelijk onderwijs de bomen tot in de hemel groeide, was hem wel duidelijk. Dat je daar als Hogeschoolleiding alleen op wist te reageren door de 'bomen te gaan tellen', was hem een gruwel.

De fricties met Scheikunde gingen voor een deel over het onderwijs. Beek experimenteerde met alternatieven voor de saaie hoorcolleges. Onder meer door zes studenten samen een scriptie te laten schrijven en die ook collectief te beoordelen. Bij Chemische Technologie hield men niet zo van dit soort experimenten. Op een gegeven moment voelde Beek zich zelfs onder curatele gesteld toen vanuit Chemische Technologie eisen werden gesteld aan de afstudeerderwerpen voor studenten bij Fysische Technologie.

Voor een deel ook waren de fricties te herleiden tot een verschil in stijl. Fysische Technologie stond bekend als een club jonge honden, aanhangers ook van de opkomende democratiseringsbeweging onder studenten en staf. Chemische Technologie daarentegen hield lang vast aan oude tradities. Bezoek voor de hoogleraar werd nog aangekondigd door de kamerbewaarder met een 'Treedt binnen in het kabinet van de hoogleraar'.

Met een brede zwaai opent Beek zelf de deur van zijn woning in Delft. Een onopvallend huis in een rij dat zo te zien, gebouwd is in de jaren dertig. Onder oudere Delftenaren staan ze nog bekend als de hoogleraarwoningen, woningen die tegen een schappelijke huurprijs ter beschikking werden gesteld van hoogleraren als een van de secundaire arbeidsvoorwaarden. Twee van de drie wanden in de woonkamer worden ingenomen door boeken; de derde wand fungeert als ondergrond voor enkele etsen.

Gezeten op zijn bank zegt Beek dat hij, achteraf beschouwd, zijn kritiek op de gang van zaken bij Scheikundige Technologie misschien anders had moeten verwoorden. 'Als ik toen de wijsheid had gehad om me op een andere manier te uiten, dan waren de zaken waarschijnlijk anders gelopen.' Aan de andere kant leek de verwijdering tussen Chemische en Fysische Technologie onvermijdelijk. Een tragedie in de klassieke betekenis, waarvoor de basis al begin jaren vijftig was gelegd. In 1951 was er een organisatieplan opgesteld, met

Prof. dr. ir. Wiero Jan Beek werd geboren te 's-Gravenhage op 6 juli 1932. In 1950 behaalde hij het diploma gymnasium. Vervolgens studeerde hij aan de Technische Hogeschool te Delft waar hij in 1956 het diploma van natuurkundig ingenieur verwierf. In 1962 promoveerde hij, eveneens te Delft, met lof op het proefschrift, getiteld "Stofoverdracht door beweeglijke grensvlakken". Na enige tijd als chef van de afdeling procestechniek bij de Algemene Kunstzijde Unie N.V. te Arnhem werkzaam te zijn geweest, volgde in 1963 zijn benoeming tot gewoon hoogleraar in de Afdelingen der Technische Natuurkunde en der Scheikundige Technologie van de Technische Hogeschool te Delft om onderwijs te geven in de Fysische Technologie. Prof. Beek vervulde het

genoemd hoogleraarschap tot 1970. In dat jaar werd hij benoemd tot directeur van Unilever Research te Vlaardingen. In 1972 werd hij Coördinator voor Research en Ontwikkeling bij Unilever N.V. te Rotterdam, vervolgens in 1973 voorzitter van de directie van Van den Bergh en Jurgens te Rotterdam en lid directie Nederlandse Unilever Bedrijven B.V. Van 1980 tot 1987 was hij voorzitter van de directie van Unilever Research te Vlaardingen. Daarnaast was hij lid van het Algemeen Bestuur van de Stichting Toekomstbeeld der Techniek, van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, van de Algemene Energie Raad en van de Club van Rome. In 1980 werd prof. Beek benoemd tot deeltijd-hoogleraar aan de Technische Hogeschool te

*Delft in de Afdeling der Algemene Wetenschappen om onderwijs te geven in het technologisch verken-
nen. In 1983 was hij voorzitter NRLO, kamer 4 en in 1984 bestuurslid Stichting Voeding Nederland. Ook was Prof. Beek voorzitter van de commissie onderzoeksstimuleringsruimte van de TU Delft. In 1970 ontving Prof. Beek de Conrad Medaille van het Koninklijk*

Instituut van Ingenieurs. Als liefhebberijen heeft hij de bewegingswetenschap en -praktijk (bijvoorbeeld tennis en zwemmen). Dit leidde tot een deeltijd-professoraat in de bewegingsleer aan de VU te Amsterdam (1990-1998), hetgeen hij combineerde met een herintreden als deeltijd-hoogleraar Fysische Technologie aan het Kramers Laboratorium van de TU Delft (1990-1996).

daarin het voorstel om de proeffabrieken van Fysische en Chemische Technologie de kiem te laten vormen van een opleiding in wat onze Oosterburen 'Verfahrenstechnik' noemen, het ontwerpen en bedrijven van procesinstallaties. Die gedachte sloot aan bij hetgeen Van Dijk en later ook Kramers in gedachten hadden. Drie afdelingen, Technische Natuurkunde, Scheikundige Technologie en Werktuigbouwkunde zouden gaan samenwerken om de procestechnologie tot bloei te brengen. Daarbij zouden de proeffabrieken onder gezamenlijk beheer komen en zou er intensief worden samengewerkt met TNO en industrie.

*FT-personeelsvoetbalteam
(1968).*

*Staand v.l.n.r. Plomp,
Peeters, Plomp, Meyboom,
Vermeulen, van
Maarseveen, Groeneveld,
Faasse, Hoekstra, Halbe.
Zittend v.l.n.r. Kwant, van
Heuven, Wiegman, Kennis,
..., Kossen, Schinkel.*

In de praktijk is het daar nooit van gekomen, constateerde Beek al in zijn rede ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan van het Laboratorium voor Fysische Technologie op 12 december 1969. Als student verdroef het hem al, dat de twee deuren van de recreatieruimte nooit tegelijkertijd openstonden. De recreatieruimte was de ruimte boven de toegangspoort, die zowel van de kant van Chemische als van de kant van Fysische Technologie betreden kon worden. Beek in zijn feestrede van dertig jaar geleden: 'De laboratoria die als proeffabrieken begonnen, zijn gevestigde autonome staatjes geworden in de akademische statenbond. (...) Een eiland, zoals er zo vele voorkomen in de Griekse archipel van het wetenschappelijk onderwijs.'

Niet dat er niet werd samengewerkt. Integendeel, uit de verslagen voor de wetenschapscommissie blijkt dat in de jaren zestig diverse projecten werden uitgevoerd met onder meer prof. F.C.A.A. van Berkel van Werktuigbouwkunde (vloeistof-vloeistof warmtewisselaars en CO₂-absorptie in bicarbonaat-oplossingen); met prof. drs. P.J. van den Berg (oxidatie van benzeen tot fenol in een boogontlading) en met prof. dr. D.W. van Krevelen (grensvlak-polymerisatie). Vooral de samenwerking met Van Berkel was uitstekend, herinnert Beek zich. Net zoals eerder, in de jaren vijftig, de samenwerking tussen Kramers en Boon.

De redenen waarom er nooit een 'school' voor Verfahrnungstechnik van de grond is gekomen, zijn moeilijk te achterhalen. Voor een deel had het waarschijnlijk te maken met verschillen in temperament van de betrokkenen. Het Laboratorium voor Fysische Technologie vormde een wat vrijgevochten enclave van Technische Natuurkunde binnen de afdeling Scheikundige Technologie. Belangrijker lijkt echter de structuur van de toenmalige Technische Hogeschool met zijn autonome Afdelingen, die door hoge muren van elkaar werden gescheiden. Scheidsmuren die nog eens werden verhoogd door de groeiende bureaucratie. Het Hoofdgebouw wilde objectieve en kwantificeerbare maatstaven voor het toekennen van mensen en middelen, waarbij de afdelingen als eenheden fungeerden. Een groep als Fysische Technologie paste niet in het plaatje.

Prof.dr.ir. Nico W.F. Kossen werd geboren te Soesterberg op 3 juni 1933. Hij behaalde het diploma HBS-b in 1952. Na twee jaar militaire dienst studeerde hij scheikundige technologie aan de Technische Hogeschool te Delft. Na zijn afstuderen in 1960 deed hij een promotieonderzoek bij Prof. Heertjes op het gebied van het bevochtigen van poeders. Na zijn promotie in 1965 en een kort post-doc schap aan de Technische Hochschule (thans Universität) Karlsruhe trad hij in dienst bij het Centraal Laboratorium van de Staatsmijnen (nu DSM) te Geleen. Anderhalf jaar daarna werd hij benoemd

tot gewoon hoogleraar aan de Technische Hogeschool te Delft (Afdeling der Scheikundige Technologie) om onderwijs te geven in de voedingsmiddelentechnologie met als standplaats het Laboratorium voor Fysische Technologie. Gedurende circa zeven jaar verschoof het accent van het onderzoek geleidelijk naar bioreactoren en de standplaats uiteindelijk naar het gebouw voor Biologische Chemie (nu het Kluyver Laboratorium). In 1984 verliet hij de TH en trad in dienst van Gist-brocades (nu DSM Gist). Hij werkte daar 10 jaar, grotendeels als directeur Research & Development.

Daarna was hij gedurende 4 jaar deeltijdhoogleraar Industriële Farmacie te Groningen. Hij heeft adviseurschappen vervuld bij diverse grote bedrijven, was gedurende vijf jaar voorzitter van het bestuur van het

NIZO (Nederlands Instituut voor Zuivelonderzoek), en was lid van een aantal biotechnologische besturen en commissies. Hij is oprichter en ere lid van de Nederlandse Vereniging voor Biotechnologie.

Dat gold ook voor de nieuw in te stellen afstudeerrichting Voedingsmiddelen-technologie. In 1967 was daarvoor Nico Kossen aangetrokken als hoogleraar. Kossen was in 1960 afgestudeerd bij prof. Heertjes op een onderwerp dat hijzelf omschrijft als 'fysisch-technologisch'. Na zijn promotie en een post-doc plaats in Karlsruhe was hij terechtgekomen op het Centrale laboratorium van De Staatsmijnen (tegenwoordig DSM) in Geleen. Na zijn afscheid van de TU Delft in 1984, werkte hij nog tien jaar grotendeels als research-directeur bij het toenmalige Gist brocades (tegenwoordig DSM Gist). Daarnaast was en is hij deeltijd-hoogleraar Groningen. We praten met hem in zijn ruime woonkamer met uitzicht op de binnentuin.

Kossen: 'De afstudeerrichting Voedingsmiddelentechnologie vergde samenwerking tussen de afdelingen Scheikunde en Werktuigbouw. Zelf was ik benoemd bij Scheikundige Technologie en ingedeeld bij Fysische Technologie. De samenwerking tussen Scheikunde en Werktuigbouw kwam echter volstrekt niet van de grond. De betrokken hoogleraren waren 'pausen', die je niet samen in een wagen kreeg.' Na twee jaar proberen was het voor Kossen duidelijk dat de afstudeerrichting een doodgeboren kind was en verlegde hij zijn terrein naar de bioreactoren. Halverwege de jaren zeventig verhuisde hij met zijn groep naar het gebouw voor Analytische Chemie aan de Jaffalaan, vooral omdat de behuizing aan de Bernhardlaan wat krap was geworden.

Hoewel een eiland in de Griekse archipel van het wetenschappelijk onderwijs, was het, met de avondzon in de rug, goed toeven bij het Laboratorium voor Fysische Technologie in de jaren zestig. Hoewel de bureaucratie zijn greep op onderwijs, onderzoek en beheer langzaamaan verstevigde, kon er nog veel. Qua stijl van onderzoek en onderwijs was Beek een typisch product van de cultuur die onder Kramers tot bloei was gekomen. Centraal daarin stond het opleiden van studenten. Niet door ze in een keurslijf van bestaande onderzoeksprojecten te persen, maar door ze uit te dagen om hun eigen ideeën te ontwikkelen. 'Er kon van alles', herinnert Beek zich. 'We kregen ontzettend veel ruimte.' Beek studeerde Technische Natuurkunde. In 1956 studeerde hij af bij Kramers op een onderzoek naar circulatie in een verdamper. Na zijn militaire dienstdienst kwam hij in 1958 terug naar Delft om te promoveren op een onderzoek naar stofoverdracht door beweeglijke grensvlakken. 'Zo'n proefschrift deed je helemaal op eigen kracht en naar eigen inzichten. Het enige dat Kramers wilde weten was waar je mee bezig was. Zo kon het gebeuren dat je je had laten afleiden door een ingewikkelde som, waar iemand anders mee bezig was. Dat daardoor je eigen onderzoek ook een tijdje stil lag was geen bezwaar, als je je maar kon verantwoorden.'

In die tijd konden de promovendi ook tentamen afnemen. Vooraf werden ze door Kramers geïnstrueerd. Nou ja, geïnstrueerd. Het enige dat hij zei was dat een student zich zijn tentamen moest herinneren als het beste college dat hij ooit had gehad. Toen Beek een kandidaat twee maanden wilde geven, omdat hij veel niet wist, vroeg Kramers hem alleen maar 'Wat wist hij dan wel?' Of de student die twee maanden ook heeft gekregen, verhaalt de geschiedenis niet.

Na zijn promotie in november 1962 vertrok Beek naar de afdeling Engineering van de toenmalige AKU. Hij bleef er maar kort, want nog in hetzelfde jaar werd hij gevraagd om Kramers als hoogleraar op te volgen. Een verrassing. Volgens Beek was eigenlijk Stermerding, Kramers' eerste afgestudeerde, de aangewezen persoon om hem op te volgen. Die was echter niet beschikbaar, omdat hij net een benoeming aan de Rijksuniversiteit Groningen had aanvaard. Zo kwam het dat Beek gevraagd werd voor de post. Met als merkwaardige bijkomstigheid dat hij nu sommige van zijn jaargenoten onder zijn hoede kreeg als afstudeerder.

De afstand die toentertijd gold tussen hoogleraar enerzijds en staf en studenten anderzijds was mede daardoor op het Laboratorium voor Fysische Technologie veel minder groot dan elders. Het ging er weliswaar nog niet zo 'casual' aan toe als nu, maar Beek liet al vrij snel doorschemeren dat een student niet perse in jacquet examen hoefde te doen. Een jasje en een dasje waren overigens wel gewenst. Net als in Kramers' tijd waren de studenten naar afkomst ongeveer gelijkelijk verdeeld over natuurkunde (45%) en scheikunde (55%) en ook in de jaren zestig waren de verschillen tussen beide groepen opvallend. Beek: 'Scheikundestudenten hadden meer van wat ik noem 'potjes-discipline'. Ze waren getraind in het uitvoeren van experimenten, die van tevoren bedacht waren. Natuurkundestudenten waren vrijer opgevoed; die moch-

ten bijvoorbeeld zelf de schakelingen bedenken en maken. Aan de andere kant waren de natuurkundigen ook wat meer verwend; alles werd voor hen aangedragen.'

In de jaren zestig begon het aantal studenten fors toe te nemen. Waar in het eerste decennium het aantal afstudeerders gemiddeld 13 per jaar bedroeg, nam dat in het tweede decennium toe tot 20 per jaar. Het aantal tentamens dat moest worden afgenomen, steeg van 45 in 1950 via 180 in 1960 tot 360 in 1970. Daarbij ging het niet alleen meer om FT 1 en FT2, maar ook om de keuzevakken Procesdynamica en -regeling en Stofoverdracht. De colleges werden overigens ook gevolgd door werktuigbouwers, mijnbouwers, wiskundigen en studenten van Materiaalkunde.

Tegeltableau vervaardigd ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan van het Laboratorium in 1969, naar een idee van ir. P.J. Tichelaar. Afgebeeld zijn de hoofdonderwerpen van onderzoek in die jaren. Vertrouwend op het geheugen van Wiero Beek:

linksboven: Dispergeren (vloeistof-vloeistof), o.l.v. J.W. van Heuven, met secretaresse S. van de Tuijn (bij afwezigheid van student M.W. Geerlings).

midden boven: Niet-

Newtonse vloeistoffen, o.l.v. P.B. Kwant, met student M.A.P. Verwijmeren.

rechtsboven: Extrusie, o.l.v. J.R. Vermeulen, met secretaresse I. Leijen (bij afwezigheid van student T.F.

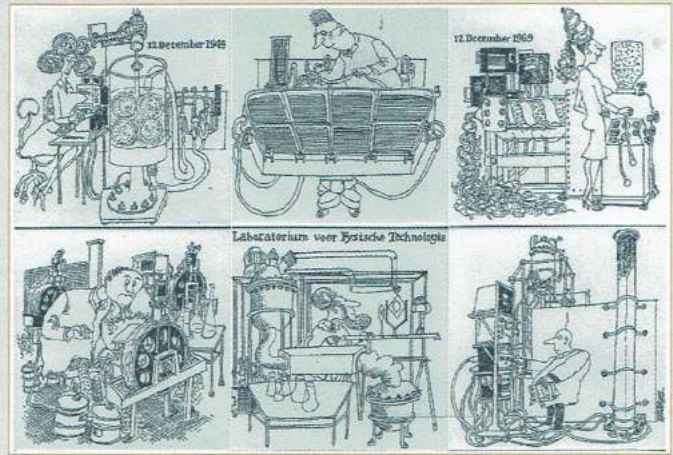
Kohlbrugge).

linksonder: Warmte- en stofoverdracht naar bewegende draden, o.l.v. J.W. Rotte, met student F.C. Dijkstra

middenonder: De ultieme

proef. 4e jaars practicum, met P.J. Tichelaar (drukvat van A. van den Honert)

rechtsonder: gas-vloeistof dispersies, o.l.v. M.Elmas, met student A. van Melle

Op een gegeven moment telde Fysische Technologie zo'n 45 afstudeerders per jaar. Daarmee werd de onderwijsbelasting veel te groot voor een hoogleraar. Omgerekend zou hij vijf uur per jaar kunnen besteden aan het begeleiden van elke afstudeerder. In een voor die tijd vrij revolutionaire 'move' werden ook de medewerkers ingeschakeld bij het begeleiden van afstudeerders. Een getrappt systeem waarbij de zes medewerkers van toen elk circa zes afstudeerders onder hun hoede kregen. Zelfs op die manier werd er, zo zei Beek in een rede ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan, 'roofbouw gepleegd op de academische gemeenschap'. Afgezien daarvan vond niet iedereen het erg leuk om te worden

opgeleid door een wetenschappelijk medewerker. In die tijd moest je eigenlijk wel bij een hoogleraar zijn afgestudeerd; een wetenschappelijk medewerker was eigenlijk maar een ondergeschikte. Die houding is lang blijven bestaan in Delft, stelt Beek. Dat zou ook een verklaring kunnen zijn voor de felheid waarmee het democratiseringsdebat in Delft werd gevoerd. We komen daar nog op.

De onderwijsdruk vormde ook een stimulans om te experimenteren met andere vormen van onderwijs. Een daarvan was een soort project-onderwijs avant la lettre. Studenten konden met meerderen aan een scriptie werken en werden daar dan ook als collectief voor beoordeeld. Sommige opdrachten werden uitgevoerd in samenwerking met het bedrijfsleven. Die innovatie werd overigens niet door iedereen gewaardeerd. Met name binnen Scheikundige Technologie bestonden bezwaren tegen deze vorm van studeren en beoordelen. Zo heeft Beek wel eens te horen gekregen, dat de Technische Hogeschool 'een universiteit is, Wiero, geen volkshogeschool'. Men vond dat elke student in principe zijn eigen scriptie moest maken.

Een andere innovatie was het vervangen van het klassieke hoorcollege door een combinatie van een blokcollege, bestaande uit een beperkt aantal zeer gerichte voordrachten die in een korte periode worden gegeven en een periode van actieve gezamenlijke studie in een soort werkplaats. Volgens Beek in zijn afscheidsrede zijn op die manier in kortere tijd betere resultaten te behalen dan op de klassieke manier. Jammer genoeg echter was, zo zei hij, de tijd nog niet rijp voor dit soort vernieuwingen.

Wat het onderzoek betreft zien we in de jaren zestig een verschuiving naar wat meer complexe vraagstukken. Waar het Laboratorium zich in de jaren vijftig bij wijze van spreken vooral bezighield met het beschrijven van het gedrag van een druppeltje in een verstuiver of een dampbel in een verdamper, ging de aandacht in de jaren zestig meer uit naar zaken als extrusie van kunststoffen en de overdrachtverschijnselen die daar een rol bij spelen. Globaal zijn er aan het eind van de jaren zestig drie hoofdlijnen te ontdekken in het onderzoek, zo zei Beek in zijn rede ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan van het Laboratorium.

Allereerst het onderzoek naar stroming en warmte-overdracht bij polymere smelten en oplossingen. Via de elementaire stromingsleer en het karakteriseren van stoffeigenschappen kwam men uiteindelijk uit bij technische processen, zoals het met plastic bekleden van metalen afdruiprekjes en het spuitgieten van kunststof producten.

Een tweede terrein van onderzoek, overigens al in gang gezet door Kramers, was het onderzoek naar de vergrotingsregels voor stroming, menging en de stof- en warmte-overdracht in industriële apparaten. Onderwerpen van studie waren onder meer de gasbelwasser en de bellenzuil, de gepakte kolom, een mengvat met warmte-overdragende wanden en het expansievat van een kernreactor voor scheepsvoortstuwing.

De derde hoofdlijn tenslotte was het onderzoek aan reactoren en dan met name warmte- en stofoverdracht. Het type reactoren was soms zeer bijzonder. Een ervan was kruit in opslag. In principe hoort daar natuurlijk niets mee te gebeuren, maar in de praktijk bleken nog wel eens explosies voor te komen. Een andere buitenissige reactor was opgeslagen hooi. Een van de eerste promoties bij de eerder genoemde Kossen betrof hooibroei, hooimijten die spontaan in brand vlogen; een oud probleem in de Nederlandse veehouderij, dat veel schade veroorzaakte. Het onderzoek werd dan ook voor een deel betaald door een verzekeringsmaatschappij, herinnert Kossen zich. Niet dat dat vaak voorkwam. Wat nu de derde geldstroom heet, was toen nog tamelijk beperkt van omvang. Kossen: 'Je kon er soms wat apparatuur voor kopen. En van het geld dat een hoogleraar kreeg voor zijn adviseurschappen konden jijzelf en je medewerkers af en toe op reis. Maar dat was het wel zo'n beetje.'

Hoewel 'peanuts' kwamen de contacten met bedrijven wel steeds meer onder vuur te liggen. Op landelijk niveau vanuit de Studentenvakbeweging (SVB) en later de Bond van Wetenschappelijke Arbeiders (BWA); in Delft vanuit Democratisch Beleid, een groepering die het progressieve personeel zei te vertegenwoordigen. De kritiek op de contacten met het bedrijfsleven was een uitvloeisel van de groeiende beweging om de instellingen voor wetenschappelijk onderwijs te democratiseren. Eerder al is opgemerkt dat de leden van de wetenschappelijke staf in het algemeen niet of nauwelijks zeggenschap hadden over onderwijs, onderzoek en/of beheer, terwijl ze wel steeds meer taken op hun bord kregen. Door sommige hoogleraren werden ze ook nauwelijks voor vol aan gezien. Dat begon te wringen, zeker tegen de achtergrond van de algemene maatschappelijke ontwikkelingen in de jaren zestig.

Het Laboratorium voor Fysische Technologie begon zich halverwege de jaren zestig ook te ontwikkelen tot een laboratorium voor andere verhoudingen in het wetenschappelijk onderwijs. De medewerkers, die traditioneel al vrij veel ruimte kregen, speelden ook een steeds grotere rol als 'vervanger' van de hoogleraar in het begeleiden van afstudeerders.

'Op een gegeven moment moest er', zo vertelt Kossen, 'een nieuwe rector magnificus worden aangesteld. Een aantal hoogleraren, waaronder Beek, Timman en Duparc van wiskunde en ik vonden dat de TH-gemeenschap zijn rector moest kunnen kiezen.'

Op het Lab werd langdurig vergaderd over de vraag hoe je de democratisering gestalte zou kunnen geven aan een instelling als de TH. Uiteindelijk kwamen we, aldus Kossen, uit bij wat later de vakgroep is gaan heten als kleinste werkeenheid. Binnen zo'n eenheid zou er gelijkwaardigheid moeten bestaan tussen hoogleraar, medewerkers en afstudeerders. 'One man, one vote'. Kossen: 'Op de vergadering in de Aula van de TH waarop we ons voorstel presenteerden, bleek echter dat de kaarten allang waren geschud. De vergadering werd zodanig geregisseerd dat de voorstellen van Democratisch Beleid zonder discussie werden overgenomen. Achteraf realiseerde ik me, dat toen de ene hiërarchie

Afscheidsrede van professor W.J. Beek (1970)

werd vervangen door een andere; een wisseling van de wacht, waardoor de democratisering nooit echt van de grond is gekomen.'

Hoewel ze wel meespeelden op de achtergrond, hadden de perikelen rond de democratisering als zodanig weinig te maken met het aftreden van Beek. Daaraan lagen, zoals gezegd, andere oorzaken ten grondslag. Wel leidde zijn ontslag tot de nodige turbulentie. Ook, of misschien wel juist, onder de studenten. Op 4 februari zag de Afdeling Scheikunde zich genoodzaakt om een informatie-middag te houden over het aftreden van Beek. Een bijeenkomst die in de toenmalige almanak van het Technologisch Gezelschap nogal spottend werd omschreven als een 'zoethoudertje'. Enige tijd later hield de president van datzelfde Gezelschap een cynisch getoonzet praatje bij het afstuderen van een aantal studenten Scheikundige Technologie, waarin hij schamper sprak over de onwil van het bestuur van de afdeling om de notulen van de afdelingsvergadering van januari te openbaren.

Je zou dus kunnen zeggen dat het aftreden van Beek werd gebruikt om de eisen voor inspraak en medezeggenschap kracht bij te zetten. Daarmee zou je echter te weinig recht doen aan de oprechtheid van de emoties die er speelden, zowel onder de 'volgelingen' als onder de 'tegenstanders' van Beek. Zo meende een zeer geëmotioneerde collega-hoogleraar van Scheikunde, dat de goede naam en faam van Delft op het gebied van de Fysische Technologie in een klap was verdwenen. Anderen, waaronder de decanen van zowel Technische Natuurkunde als van Scheikundige Technologie, waren diep ongelukkig met de manier waarop dingen waren misgelopen in het intermenselijk verkeer. Om nu te zeggen dat het vertrek van Beek een zwarte bladzijde was in de geschiedenis van het Laboratorium voor Fysische Technologie is wat overdreven. Duidelijk is wel dat de gang van zaken zijn sporen heeft nagelaten, zeker in de verhouding tussen Fysische Technologie en haar (stief)moeder de afdeling Scheikundige Technologie.